

Hanna Kirchner

"Najściślejsze zależności". Koncepcja osobowości w książce Zofii Nałkowskiej "Niedobra miłość",
Hanna Kirchner,
Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk
1971 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 14/41, 126

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/I/ KIRCHNER Hanna: "Najściślejsze zależności". Koncepcja osobowości w książce Zofii Nałkowskiej "Niedobra miłość". W: O prozie polskiej XX wieku. Materiały Konferencji Ogólnopolskiej w Toruniu. Listopad 1968. Pod redakcją A. Hutnikiewicza i H. Zaworskiej. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971. IBL PAN. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. XXIV, s. 71-94.

Szkic ustala związki między koncepcją osobowości zawartą w wymienionej powieści Zofii Nałkowskiej /i z odwołaniem do innych jej utworów/ a sugestiami i odkryciami XX-wiecznej nauki o osobowości /Nietzsche, Bergson, Freud i inni/, a zwłaszcza teorią roli społecznej, sformułowaną na terenie polskim w latach 30-ych przez F. Znanieckiego.

Analiza utworu ukazuje środki artystyczne, szczególnie zaś formy narracji użyte do uwydatnienia "roli społecznej" pokazanych osobowości. Rozważone są problemy identyczności i zmienności człowieka w czasie, kształtowania osobowości przez interakcję z grupą społeczną i drugim człowiekiem. Próbuje się ustalić charakter i zakres wpływów psychoanalizy na podobną koncepcję osobowości.

BP/41

H.K.

/I/ KOWALSKA Aniela: "Moja córeczka" Tadeusza Różewicza. /Próba odczytania/. W: O prozie polskiej XX wieku. Materiały Konferencji Ogólnopolskiej w Toruniu. Listopad 1968. Pod red. A. Hutnikiewicza i H. Zaworskiej. Oss. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1971. IBL PAN. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. T. XXIV, s. 361-374.

Szczegółowa analiza opowiadania, które autorka ocenia jako jedno z najwyższych osiągnięć w prozie Różewicza. Zdaniem jej, w utworze zburzony został czas linearny na rzecz silnie eksponowanego czasu narratora, a także czasu obiektywnego, psychologicznego i środowiskowego. Struktura "Mojej córeczki" charakteryzuje się kolistością i dwuwarstwowością /motyw utraty córeczki i motyw Brudasa/. Narracja opowiadania ma charakter otwartej paraboli, pobudzającej czytelnika do samodzielnego odnalezienia w tworzywie tematycznym istotnego problemu i zwalniającej autora od objaśnień.

BP/41

E.J.